Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunnalle

Valtioneuvoston selvitys (E 39/2018 vp – EJ 31/2018vp) komission ja korkean edustajan yhteisestä tiedonannosta: Disinformaatiota koskeva toimintasuunnitelma

Disinformaatiota koskeva toimintasuunnitelma täydentää osaltaan 2018 keväällä julkaistua tiedonantoa ”Eurooppalainen lähestymistapa disinformaation torjuntaan verkossa” (E39/2018vp). Uudessa tiedonannossa esiteltyjä uusia toimia ja osin tarkennettuja toimenpiteitä on pidetty tärkeinä erityisesti europarlamenttivaalien vuoksi. On myönteistä, että hybridiuhkiin ja vaalivaikuttamiseen kiinnitetään EU-tasolla enemmän huomiota.

Suomi on vaikuttanut jo toimintasuunnitelman laatimisvaiheessa ja siinä onkin otettu hyvin huomioon Suomen näkemykset ja tavoitteet. LVM kannattaa selvityksessä esitettyä Suomen kantaa. Ripeät toimenpiteet muun muassa yhteisen hälytysjärjestelmän luomiseksi, jäsenmaiden yhteistyön lisäämiseksi sekä analyysikyvyn vahvistamiseksi ovat tarpeellisia.

Tiedonannon liitteenä toimitettiin myös edistymisraportti kevään tiedonannon toimeenpanosta. Komissio on mm. yhdessä sosiaalisen median toimijoiden (Facebook, Google, Mozilla, Twitter, digitaalisten toimijoiden etujärjestö Edima ja mainostajien järjestöjä) kanssa laatinut disinformaatiota koskevat käytännesäännöt. Säännöt keskittyvät mm. poliittisten mainosten sijoitteluun ja läpinäkyvyyteen, valetilien sulkemiseen, bottien merkkaamiseen sekä tietojen toimittamiseen.

Kevään aikana ennen vaaleja komissio seuraa käytännesääntöjen noudattamista. Komissio julkaisi 29.1. väliarvion tuloksia[1]. Sen mukaan käytännesäännöt ovat toimineet osin suhteellisen hyvin, esimerkiksi valetilien sulkemisen ja osin poliittisten mainosten läpinäkyvyyden osalta. Komissio kuitenkin korosti, että lisätoimia tarvitaan. Alustojen tulee raportoida edistymisestä kuukausittain toukokuuhun saakka.

Laajempi arvio käytännesääntöjen toimivuudesta tehdään 2019 lopussa. Komission lähestymistapa, jossa alustoilla tapahtuvaan disinformaatioon tartutaan ensi sijassa yhteisillä käytänteillä ja itse- tai yhteissääntelyllä, on kannatettava.

LVM painotti edellisessä disinformaation vastaisia toimia koskeneessa lausunnossaan kesäkuussa (E39/2018) myös medialukutaidon roolia ja tietoisuuden lisäämistä hybridivaikuttamisen keinoista. Nämä huomiot ovat edelleen ajankohtaisia.

[1] http://europa.eu/rapid/press-release_IP-19-746_en.htm

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite: Eteläesplanadi 16, Helsinki
Postiosoite: PL 31, 00023 Valtioneuvosto
Puhelin: 029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

Disinformaatioon puuttumisessa tulee huolehtia unionin demokraattisista arvoista ja kiinnittää erityistä huomiota sananvapauteen, disinformaation ollessa harvoin laitonta sisältöä. Tässä disinformaation lähteen ja tarkoituksellisten, vaikuttamiseen tähtäävien kampanjoiden tunnistaminen on avainasemassa.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi